

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

14. Dies Octobris. Nemo quærat efficientem causam voluntatis malæ, non efficiens, sed deficiens. S. Augustinus lib. 2. de civ. Dei.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

electos, vel pauca è pio libello subindè legere. Imo sufficit ad plenam animi libertatem, sedulò lectus vel unicuſ liber. Unde rem acu tetigit, qui hoc cecinit :

Ut sis menti liber, satis est vel lectio libri.

14. DIES OCTOBRIS.

Nemo quærat efficientem causam voluntatis malæ non efficiens, sed deficiens. *S. Augustinus lib. 2. de civ. Dei.*

Volunta-
tis Refor-
matio.

Tandem dicendo prolapsi sumus ad palmare omnis boni & mali instrumentum ad illam animi facultatem, quæ quia in omnes ejus facultates, summo pollet imperio, eandem indigetatur Regina. Hæc est Voluntas, in qua summa sit quidvis volendi, & nolendi, pro imperio potestas, & pro arbitrio libertas, illa una est, quæ nos manuducit ad Virtutem, vel ad Vitium, & quod inde sequitur ad salutem, vel exitum, ad cælum, vel ad orcum. Voluntas mala, licet pariat omne malum, non tam est efficiens, quàm deficiens: quia quod agit teste Augustino, non est *fectio, sed defectio*. Illa enim efficit, ut deficiant omnes Virtutes. Illius ergò regendæ cura, non tantùm debet esse summa, sed propè sola. Nam illius Voluntatis recta gubernatione, licet totam felicitatis molem dirigere, machinas omnes miseriæ diruere, & Fortunam immotam, rarò miraculo, figere. Mala quæ patimur sunt plurima, quæ facimus maxima. Plura sunt igitur mala, quàm malorum remedia. Itaque singulis malis singula respondere nequeunt.

pharmaca : quare opus est uno contra omnes animi morbos panchresto, quod non est aliud quam bene ordinata Voluntas.

II. Aliàs perindè esset, ac si aliquis, cùm plueret, nudus in agrum prodiret, & nollet madefieri, sed singulas speraret se posse gutas vitare. Pluunt in nos undique miserix : non tot inter torrentes imbres, numerantur guttæ, quot inter homines ærumnæ: non super nos roris more calamitates stillant, sed imbris, imò torrentis ritu, exundant. Igitur cùm non possumus fugere singulas, unum necesse habeamus præsidium, quo effugiamus universas. Ultimam is insaniret insaniam, qui exutus prodiret in aciem, & volantium telorum acies, ac plumbearum glandium ictus omnes præsumeret effugere; quia unum vel alterum jactum eludere valeret. Thorace valido, aheneo, imò adamantinò oporteret se munire, unde tela omnia obtunderentur. Nostra vita non modò est malitia, sed pugna; non modò bellum, sed prælium. Nisi pectus armemus valido animo, imbelles in tam lubrico bello, exermes inter tot hostium arma, opprimet modestiæ, obruent miserix; si non vi, certè numero. Quæcunque alia contra tot ægritudines antidota, contra tot ærumnas subsidia, non sunt tam valida, ut omnem miserix sortis ictum retundant; ut acutas Fortunæ, quas in nos evibrat cuspides haberet. Tanta virtus solius Virtutis est, & Voluntatis sua præ occupantis vota, suâ prudenter utentis potestate, & libertate.

III. Mirâ à Deo arte elaborata est nostra Voluntas, cùm una sit, plus quam omnia comprehendit. Equæ arbitrarium est voluntari cupere, ac odisse:

æquè ei licet gaudere carendo, ac possidendo. Dicitur
 Non est voluntati liberum, quidvis pro libitu habere.
 Non abnuo, sed liberum est ei nolle habere.
 Jam verò peindè est habere, ac non velle. Compendium cupiditatis, supplet omne impendium Fortunæ.
 Leuius est non acquirere, quàm amittere, quia ut nihil acquiras, nihil opus est labores: sed ut amittas, opus est & labore, & dolore; præcessit ut amittenda acquireret, labor, sequitur ob ea, quæ amissæ, si quis fueris amissa, dolor. Deindè quod est perindè, faciliùs est carere, & spernere, atque adeò nolle prosequi, quàm consequi. Ubi nostra prudentia? Cui non eligimus, quod est faciliùs, quod leuius, si hoc non minùs sit securum, magis fortunatum? Semper manet semita aliqua, quæ paci, gaudio, felicitati pateat, si iter possidendi, quia anfractuolum, occluditur, via contemnendi est regia, & semper expedita. Hippias nobilis Sophista, cum venit in certamine olympico Pisam, nihil eorum, quæ secum tulerat, aut emit, aut accepit: omnia ipse sibi propriis paraverat manibus, calceamenta, vestes, pileum, ornamenta, quibus non indutus modò, sed splendidus fuit: interulam, tunicam, purpuramque domifecerat, balteum Babylonicâ picturâ variegatum colorarat, annulum manus circulaverat, palmam clauserat, sculpserat: omnia sibi fuit, & textor, sartor, aurifex. Non est quod invidet tot artes animus: omnia pensat artificium Voluntatis: omnia sibi non facit, sed donat. Quid exigitur ab ambitu ædium, ab amœnitate hortorum, ab affluentia opum nisi gaudere? Hoc præstare potest Voluntatis, sine tot adminiculis, si nolit omnia, perindè est
 ac si

Octob.

Tessera.

819

ac si haberet omnia, juxtà illud : (a) *Omnia habentes
& nihil possidentes.*

Cuncta ut possideas, fac nihil ut teneas.

15. DIES OCTOB.

Magnum periculum est, ne cui licet facere quod
vult, is velit quod non debet? *Plutarchus de pr.
indoc.*

Volunta- I.
tis pro-
priae abne-
gatio.

HÆc tessera sit licet Ethnici, e-
rit tamen ad salutem Catho-
lici, rectè observatum, & ad
mores reductum. Ut sis tu

victor, & tuorum affectuum triumphator, non suf-
ficit renunties illicitæ voluptati, oportet & renun-
tiare licitæ voluntati. Quis sitiens si habeat calicem
fictilem, & vacuum, non mallet habere aureum, &
plenum generoso Massico? Quis morbidus, & in-
firmitate languidus, non mallet esse sanus, & ro-
bore validus? Quis mente hebes, & obtuso inge-
nio bardus, nollet pollere intellectu Angeli, & inter
Angelos Cherubini? O vacors, imò excors! cur non
vis commutare tuam voluntatem indole brutam,
voris caducam, ægritudine infirmam, desiderii in-
sanam, cum voluntate Dei, lætâ, fœlici, sacrosanctâ?
Si velles intelligere ut Angelus, quod non potes,
cur non vis velle, ut Deus vult, quod potes? Qui
semel à sulco deliravit, vel à recto tramite aber-
ravit, quò magis incedit, hoc magis à meta viæ
recedit; quò plus festinat, plus & creat; quò pro-
perat celerius, eò à termino distat longius. Quan-
tò magis hoc, aut illud eligis, ut gaudeas, & quies-
cas, eò minus & gaudebis, & quiesces? cur ita? Quia

(a) *Cor. 6. 10.*

Fff 2

eò